

POSTANOWIENIE

Dnia 29 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot (przewodniczący)

SSN Tomasz Przesławski

SSN Adam Redzik (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi A. Sp. z o.o. z siedzibą w S.
na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku w sprawie o sygn.
V AGa 7/24
z udziałem Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych 29 stycznia 2025 r.,

oddala skargę.

Tomasz Przesławski Oktawian Nawrot Adam Redzik

UZASADNIENIE

I.

1. Skargą z 28 października 2024 r. (data stempla pocztowego) na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki A. Sp. z o.o. z siedzibą w S. (dalej także: Skarżąca), działając przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o:
 1. stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie o sygn. V AGa 7/24 toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku;
 2. wydanie Sądowi Apelacyjnemu w Gdańsku zalecenia wydania postanowienia o odrzuceniu apelacji Pozwanego;

3. przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz Skarżącej kwoty 10 000,00 zł (słownie: dziesięć tysięcy złotych);
4. zasądzenie od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Gdańsku - kosztów postępowania toczącego się na skutek wniesienia niniejszej skargi.

I.2. W uzasadnieniu skargi Skarżąca wskazała, że w sprawie wystąpiła beczynność, która nie znajduje żadnego usprawiedliwienia. Uzasadniając kwotę dochodzonej skargą sumy pieniężnej Skarżąca podała, że opóźnienie w zakończeniu postępowania odwoławczego przed Sądem Apelacyjnym skutkowało niemożnością zaspokojenia swoich roszczeń pieniężnych z wydanego na jego korzyść wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku bowiem Pozwany wyzbył się majątku a nabywca tego majątku jest niewypłacalny.

1. Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku w odpowiedzi na skargę z 20 stycznia 2025 r. zgłosił udział w sprawie oraz wniósł o oddalenie skargi ze względu na jej bezzasadność.

II.

1. Pismem datowanym na 9 czerwca 2021 r. Skarżąca wniosła pozew o zapłatę przeciwko E. sp. z o.o. z siedzibą w R. (dalej także: Pozwana).
2. 7 września 2023 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku wydał wyrok w sprawie IX GC 542/21.
3. 20 grudnia 2023 r. (data stempla pocztowego) Pozwana wniosła apelację od powyższego wyroku.
4. Akta sprawy wraz z apelacją wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku 4 stycznia 2024 r.

5. Na zarządzenie z 4 stycznia 2024 r. sprawa została zarejestrowana w rep. L [...]. Tego samego dnia sporządzono raport z losowego przydziału sprawy do sędziego referenta.
6. 1 lutego 2024 r. asystent sędziego wydał zarządzenie m.in. w przedmiocie wezwania pełnomocników stron do uzupełnienia braków formalnych oraz braków formalnych i fiskalnych apelacji – w terminie tygodniowym od dnia doręczenia pod rygorem odrzucenia skargi. Wezwania do uzupełnienia ww. braków zostały doręczone pełnomocnikowi Skarżącej 22 lutego 2024 r., a pełnomocnikowi Pozwanej 28 lutego 2024 r.
7. Pismem z 27 lutego 2024 r. (data nadania w urzędzie pocztowym) Skarżąca uzupełniła braki zgodnie ze zobowiązaniem Sądu.
8. Pismem z 6 marca 2024 r. (data nadania w urzędzie pocztowym) Pozwana uzupełniła braki formalne apelacji i wniosła zastrzeżenie do zarządzenia asystenta sędziego w odniesieniu do wezwania do uzupełnienia braków fiskalnych apelacji.
9. 8 kwietnia 2024 r. asystent sędziego wydał zarządzenie w przedmiocie przedstawienia akt sędziemu referentowi z uwagi na skutecznie wniesienie zastrzeżenie do zarządzenia asystenta sędziego.
10. Na zarządzenie Przewodniczącego z 3 września 2024 r. Pozwana została wezwana do uzupełnienia braków fiskalnych apelacji w terminie tygodniowym od dnia doręczenia wezwania oraz przedstawienia akt z wpływem lub za 14 dni.
11. Wezwanie do uzupełnienia braków fiskalnych zostało doręczone Pozwanej 21 września 2024 r.

12. Pismem datowanym na 30 września 2024 r. Skarżąca wniosła o nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi Sądu Okręgowego w Gdańsku z 7 czerwca 2024 r. w zakresie wskazanym we wniosku.
13. Postanowieniem z 8 października 2024 r. Referendarz Sądowy w Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku oddalił powyższy wniosek.
14. 28 października 2024 r. Skarżąca złożyła skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.
15. 5 listopada 2024 r. wydano zarządzenie w przedmiocie ustalenia czy wpłynęła brakująca opłata od apelacji.
16. 6 listopada 2024 r. sporządzono notatkę urzędową z której wynika, iż opłata nie została uzupełniona.
17. Postanowieniem z 7 listopada 2024 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku odrzucił apelację Pozwanej i zarządził doręczenie odpisu powyższego orzeczenia pełnomocnikom stron.

III.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Według art. 2 ust. 1 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn.: Dz.U. 2023 poz. 1725, dalej: u.s.p.p.) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie

zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

W myśl art. 2 ust. 2 u.s.p.p. dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

W ustawie o skardze na przewlekłość postępowania nie określono, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W orzecznictwie przyjmuje się, że pod pojęciem tym należy rozumieć wielomiesięczną beczynność sądu, polegającą na niewyznaczeniu rozprawy bądź niepodjęciu czynności (m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 grudnia 2018 r., I NSP 40/18; z 11 września 2019 r., I NSP 88/19; z 14 listopada 2019 r., I NSP 151/19; z 12 maja 2020 r., I NSP 37/20; z 27 października 2020 r., I NSP 151/20). W odniesieniu do postępowania apelacyjnego wskazuje się, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku beczynności sądu drugiej instancji, polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu 12 miesięcy od daty wpłynięcia apelacji (m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 27 marca 2019 r., I NSP 88/18; z 6 września 2019 r., I NSP 74/19; z 31 października 2019 r., I NSP 134/19; z 19 grudnia 2019 r., I NSP 173/19).

Podobnie przesłanki stwierdzenia przewlekłości postępowania określa ETPC, który ocenia, czy przewlekłość postępowania jest nieuzasadniona, w świetle szczególnych warunków sprawy i przy uwzględnieniu takich kryteriów, jak skomplikowanie (stopień złożoności) sprawy, zachowanie stron i organów prowadzących sprawę oraz znaczenia materii objętej skargą (zob. np. wyroki ETPC: z 14 stycznia 2003 r., skarga nr 39505/98, w

sprawie W.M. przeciwko Polsce; zob. też M.A. Nowicki, Europejski Trybunał Praw Człowieka – orzecznictwo, Tom I – Prawo do rzetelnego procesu sądowego, Kraków 2001, s. 46 i n. oraz powołane tam orzecznictwo tego Trybunału, a także postanowienia Sądu Najwyższego: z 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19; z 28 września 2021 r., I NSP 145/21). Utrwalone orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka uznaje przy tym, że sprawa jest prowadzona przewlekłe, jeżeli trwa dłużej niż trzy lata w pierwszej instancji (zob. np. wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 10 lipca 1984 r. w sprawie Guincho przeciwko Portugalii, nr 8990/80), a w dwóch instancjach powyżej pięciu lat (zob. wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 7 lutego 2006 r. sprawie Donnadieu przeciwko Francji, nr 19249/02). Opóźnienie zaistniałe w trakcie jednej z faz postępowania jest dopuszczalne, pod warunkiem, że łączny czas trwania postępowania nie jest nadmiernie długi (wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 8 grudnia 1983 r. w sprawie Pretto i inni v. Włochy, skarga nr 7984/77, zob. też postanowienia Sądu Najwyższego: z 4 stycznia 2023 r., I NSP 294/22; z 10 maja 2023 r., I NSP 35/23).

2. Przyjmując powyższe poglądy za własne, Sąd Najwyższy w składzie orzekającym w niniejszej sprawie stwierdza, że całościowa ocena analizowanego postępowania nie pozwala na przyjęcie, że w sprawie V AGa 7/24 nastąpiła przewlekłość postępowania.

Akta sprawy wraz z apelacją wpłynęły do Sądu Apelacyjnego 4 stycznia 2024 r. Sprawa została zarejestrowana i przydzielona do sędziego referenta niezwłocznie, bo 4 stycznia 2024 r. Z racji tego, że apelacja Pozwanej obarczona była brakami formalnymi i fiskalnymi, 1 lutego 2024 r. asystent sędziego wydał zarządzenie w przedmiocie wezwania do uzupełnienia tychże braków. Czynności związane z wiążącym dla strony wzywaniem do pełnego uzupełnienia tych braków trwały do 21 września 2024 r. Należy bowiem wskazać, że 6 marca 2024 r. Skarżąca, zgodnie z uprawnieniem procesowym przewidzianym w art. 47² § 2 k.p.c., złożyła zastrzeżenie do zarządzenia asystenta sędziego o wezwaniu do uiszczenia opłaty od apelacji. Skutkiem tego była utrata mocy zarządzenia asystenta sędziego w zakwestionowanym przez Pozwaną zakresie i konieczność ponownego wydania zarządzenia w tym przedmiocie przez sędziego referenta, co w okolicznościach przedmiotowej sprawy nastąpiło 3 września 2024 r. Pozwana odebrała zobowiązanie do uzupełnienia braków fiskalnych wynikające

z zarządzenia Przewodniczącego 21 września 2024 r., jednak nie uzupełniła braków fiskalnych apelacji. Po uzyskaniu informacji o braku uiszczenia opłaty (6 listopada 2024 r.), postanowieniem z 7 listopada 2024 r. odrzucono apelację Pozwanej.

III.3. Przywołane wyżej okoliczności wskazują, że co prawda między kolejnymi czynnościami Sądu Apelacyjnego dostrzegalne są pewne okresy bezczynności, to jednak nie były one nadmierne i należy uznać je za uzasadnione chociażby koniecznością rozpoznawania spraw według kolejności wpływu. Sąd Najwyższy miał przy tym na względzie, że ze względu na braki formalne Sąd Apelacyjny nie przystąpił do merytorycznej oceny apelacji co niewątpliwie powinno skrócić czas trwania takiego postępowania. Nie można jednak tracić z pola widzenia, że Sąd nie może podejmować czynności przedwcześnie (tj. przed upływem terminu wyznaczonego do wykonania zobowiązania), a sam bieg terminów rozpoczyna się z chwilą doręczenia korespondencji adresatowi, co również negatywnie rzutuje na czas trwania postępowania. W niniejszej sprawie konieczne było także uwzględnienie, że postępowanie w sprawie przedłużyło się również z uwagi na zachowanie stron, w szczególności Pozwanej, co wynikało z faktu wniesienia przez nią zastrzeżenia do zarządzenia asystenta sędziego. Ani Sądowi, ani stronie nie można czynić zarzutów z faktu działania w graniach prawa i korzystania z instytucji przewidzianej w art. 47² k.p.c. Na koniec wskazać trzeba, że postępowanie przed Sądem II instancji trwało nieco ponad 10 miesięcy (od 4 stycznia 2020 r. do 7 listopada 2024 r.), zaś całe postępowanie w sprawie trwało około 3 lat i 4 miesięcy. Tym samym, w przedmiotowej sprawie nie występuje przewlekłość postępowania w rozumieniu przywołanej wyżej linii orzeczniczej.

III.4. Mając na względzie przywołane wyżej okoliczności, w ocenie Sądu Najwyższego w sprawie toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku nie doszło do długotrwałej nieuzasadnionej bezczynności sądu.

III.5. Z tych wszystkich względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 1 u.s.p.p. oddalił skargę.

Tomasz Przesławski Oktawian Nawrot Adam Redzik

sk

r.g.